

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 14/13

V Luxembourg, 21. februarja 2013

Sklepni predlogi generalne pravobranilke v združenih zadevah C-523/11 in
C-585/11

Laurence Prinz proti Region Hannover
Philipp Seeberger proti Studentenwerk Heidelberg

Po mnenju generalne pravobranilke Eleanor Sharpston to, da države članice financiranje celotnega trajanja študija v tujini pogojijo z zahtevo po triletnem neprekinjenem prebivanju na njihovem ozemlju neposredno pred začetkom tega študija, pomeni omejitev pravic prostega gibanja državljanov EU

Generalna pravobranilka Eleanor Sharpston meni tudi, da bi bilo nacionalnim sodiščem v pomoč, če bi Sodišče pojasnilo svojo sodno prakso v zvezi s tem, s katerimi cilji je mogoče upravičiti omejevanje pravice do prostega gibanja, ki je posledica pravila, kakršno je pravilo treh let

V Nemčiji lahko študentje, ki so državljani EU, zaprosijo za financiranje študija v drugi državi članici. Za financiranje celotnega trajanja študija v tujini morajo izkazati tri leta neprekinjenega prebivanja v Nemčiji neposredno pred začetkom študija. Drugače se jim lahko odobri financiranje le za prvo leto takega študija ali za celotno trajanje študija v Nemčiji. Pravilo treh let je določeno za odvrnitev nevarnosti pretirane finančne obremenitve, ki bi lahko vplivala na celotno raven pomoči, ki se lahko dodeli (ekonomski cilj), ter za določitev oseb, ki so vključene v nemško družbo in za zagotovitev, da bo financiranje dodeljeno tistim študentom, ki se bodo najverjetneje po koncu študija vrnil v Nemčijo in prispevali k nemški družbi (družbeni cilj).

Sodišču sta dve nemški sodišči postavili vprašanje, ali pravo EU, zlasti pravila o državljanstvu EU in o prostem gibanju državljanov EU, prepovedujeta državam članicam, da financiranje študija v tujini pogojijo z zahtevo po prebivanju, kakršna je pravilo treh let.

Nemški sodišči razsojata v zadevah, v katerih je bilo dvema nemškima državljanoma zavrnjeno financiranje njunega (celotnega trajanja) študija na Nizozemskem oziroma v Španiji. Laurence Prinz, ki je bila rojena v Nemčiji in je, preden je končala srednjo šolo v Nemčiji, več let s starši živela v Tuniziji, je jeseni 2009 začela študij poslovnega menedžmenta na Erasmus University v Rotterdamu. Ker ni izpolnjevala zahteve po triletnem prebivanju, ji je bilo financiranje odobreno le za prvo leto študija. Philipp Seeberger je bil prav tako rojen v Nemčiji in je, preden se je vrnil v Nemčijo, več let s starši živel v Španiji. Jeseni 2009 je začel študij ekonomije na univerzi Balearskih otokov na Palmi de Mallorci. Ker ni mogel dokazati, da je tri leta pred začetkom študija prebival v Nemčiji, mu financiranje ni bilo odobreno.

Generalna pravobranilka Eleanor Sharpston ugotavlja, da na podlagi prava EU države članice niso dolžne odobriti financiranja za študij na njihovih ozemljih ali drugod. Če pa se za to odločijo, mora biti financiranje skladno s pravom EU, tudi s pravico državljanov EU do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic. Ugotavlja, da **pravilo treh let pomeni omejitev pravic državljanov EU do prostega gibanja**. Že po svoji naravi bo zahteva po prebivanju državljanov EU verjetno odvrčala od izvrševanja njihove pravice, da se preselijo v drugo državo članico in tam opravijo srednješolsko izobraževanje, nato pa zaprosijo za financiranje visokošolskega izobraževanja („negativni učinek“). Prav tako v manj ugoden položaj postavlja vse državljane EU, ki so že izvrševali svojo svobodo prostega gibanja, preden so zaprosili za financiranje.

Čeprav je tako omejitev načeloma mogoče upravičiti z **ekonomskim ciljem** preprečitve pretirane obremenitve, ki bi lahko vplivala na celotno raven pomoči,¹ **ne zadostuje**, da države članice **samo zatrjujejo** obstoj **takega cilja**. Države članice morajo oceniti dejanske in potencialne nevarnosti posameznih različic financiranja, ki ga omogočijo. Na podlagi te ocene lahko določijo, kaj bi bila pretirana finančna obremenitev, in sprejmejo ukrepe za preprečitev ali omejitev nevarnosti za tako obremenitev. Tako po mnenju generalne pravobranilke samo dejstvo, da je leta 2008 približno milijon nemških državljanov živel v drugih državah članicah, ne pove ničesar o obstoju dejanske ali potencialne nevarnosti pretirane finančne obremenitve, če bi bila zahteva po prebivanju za pridobitev financiranja študija odpravljena.

Po mnenju generalne pravobranilke Eleanor Sharpston bo primernost pravila treh let za uresničitev ekonomskega cilja odvisna od tega, ali se nevarnost z uporabo pravila treh let zmanjša na primerno obremenitev. Sorazmernost pravila glede na ta cilj pa bo odvisna od tega, ali ne nalaga večje omejitve, kot je to potrebno za zmanjšanje finančne obremenitve na primerno raven. Za to presojo morajo nacionalna sodišča vedeti, (i) kaj se šteje za pretirano finančno obremenitev in (ii) kakšna je ocena kvantitativnega učinka pravila treh let na to obremenitev.

Kar zadeva argument, da bi moralo biti financiranje odobreno le študentom, ki izkažejo neko stopnjo vključenosti v družbo države članice (**cilj vključenosti**), si generalna pravobranilka Eleanor Sharpston obstoječo sodno prakso² razlaga tako, da se z zahtevo po neki stopnji vključenosti **ne uresničuje ločen legitimen cilj, ampak je ta bolj sredstvo za preprečitev pretirane finančne obremenitve**. Vendar pa ne izključuje možnosti za drugačno razlago sodne prakse in Sodišču predlaga, naj pojasni svojo sodno prakso v zvezi s tem.

V primeru opredelitve cilja vključenosti kot ločenega legitimnega cilja, ki je neodvisen od ekonomskega cilja, generalna pravobranilka Eleanor Sharpston priznava, da je pravilo treh let **prima facie primerno** sredstvo za doseg tega cilja. Vendar generalna pravobranilka meni, da je navedeno pravilo bolj omejujoče, kot je potrebno in zato nesorazmerno. **Pravilo treh let je preveč toga. Z njegovo uporabo se tvega, da bodo iz financiranja izključeni študentje, ki so – kljub temu, da v Nemčiji niso živeli neprekinjeno tri leta tik pred študijem v tujini – vseeno zadosti povezani z nemško družbo** zaradi njihovega nemškega državljanstva, tamkajšnjega prebivanja, šolanja ali zaposlitve, zaradi jezikovnega znanja, družine in drugih družbenih ali ekonomskih vezi ali zaradi drugih elementov, ki lahko kažejo na to povezanost.

Generalna pravobranilka Eleanor Sharpston, ne da bi predlagala kakšno posebno manj omejujoče pravilo, omenja možnost, da bi bilo prebivališče primaren ali običajen dokaz zahtevane stopnje vključenosti, ne da bi prosilec ali organ izgubila možnost, da navedeta dejstva, ki dokazujejo (ne)obstoj resnične in dejanske povezanosti. Tako pravilo bi bilo preglednejše in učinkovitejše od pravila, na podlagi katerega bi bilo treba v vsakem primeru preučiti individualne okoliščine, in manj omejujoče od ukrepa, kakršen je pravilo treh let.

Nazadnje, kar zadeva **družbeni cilj**, da se financiranje odobri le tistim študentom, ki bi po končanem študiju v tujini postali aktivni člani nemške delovne sile ali bi bili kako drugače vključeni v njeno gospodarstvo in družbo, generalna pravobranilka Eleanor Sharpston priznava, da je s tem ciljem mogoče upravičiti pravilo treh let. Vendar pa generalna pravobranilka ni prepričana, da je med krajem, v katerem študentje prebivajo pred začetkom njihovega študija v tujini, in krajem, v katerem bodo prebivali in delali po končanju študija, očitna povezava. Zato dvomi, da je pravilo primerno za uresničitev družbenega cilja. Pravilo je tudi **nesorazmerno**, ker je preveč izključujoče. V zvezi s tem generalna pravobranilka ni prepričana, da se preteklo prebivanje v eni državi članici lahko uporabi kot edino merilo za predvidenje prihodnjega prebivališča po vmesnem prebivališču v drugi državi članici.³

Generalna pravobranilka Eleanor Sharpston zato Sodišču predlaga, naj odgovori, da **pravila o državljanstvu EU in o prostem gibanju državljanov EU prepovedujejo državam članicam, da**

¹ Glej sodbo v zadevi Bidar ([C-209/03](#)); glej tudi Sporočilo za medije št. [25/05](#) in sodbo v združenih zadevah Morgan in Bucher ([C-11/06 in C-12/06](#)); glej tudi Sporočilo za medije št. [77/07](#).

² Glej opombo 1.

³ Glej sodbo v zadevi Komisija proti Nizozemski ([C-542/09](#)); glej tudi Sporočilo za medije št. [79/12](#).

za dodelitev pomoči pri izobraževanju zaradi obiskovanja izobraževalne ustanove v tujini za celotno trajanje navedenega študija določijo pogoje, da morajo vsi državljani EU, tudi državljani teh držav članic, neposredno pred začetkom tega študija v tujini na njihovem ozemlju neprekinjeno prebivati tri leta.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalne pravobranilke Sodišča ne zavezujejo. Njena naloga je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlaga pravno rešitev v zadevi, za katero je odgovorna. Sodniki Sodišča zdaj začenejajo razpravo v tej zadevi. Sodba bo izdana naknadno.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča, ki je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sklepa je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793